

זה הדבר

ZD HADEREKH

زوهديرخ

גיליון 36 / 23 בספטמבר 2026

הפנתרים השחורים
בפסטיבל חיפה עמ' 9

אין מחילה - טרור מתנחלים גם ביום כיפור

צילום: ויסאם השלמון / פלאש 90

יוקר המחיה - הנעלם הגדול של הבחירות

המסר למורים: אסור להתכופף

חנסים לפסול את הקול הערבי

המדינה והמשטרה לימין הגזענים

"ניצב בועז בלט, ראש אגף החקירות והמודיעין (אח"מ) במשטרת ישראל, החליט לגנוז שתי תלונות שהוגשו למשטרה נגד ערוץ 14, האחת בדרישה לחקור הסתנות של הערוץ לרצח עם, גזענות ואללימות, והאחרת בדרישה לחקור הסתה של הערוץ נגד מערכת המשפט. העותרים תיעדו למעלה מ-250 התבטאויות אשר שודרו בערוץ 14 או הועלו לחשבונות המדיה החברתית של הערוץ או של שדרניו, שלטענתם מהוות רק מדגם אשר אינו מתיימר לייצג את כל האמירות המסיתות ששודרו בערוץ. במאי 2025, עתרו לבג"ץ התנועה לרגולציה הוגנת, הבלוק הדמוקרטי הישראלי ומכון זולת. כעת מבקשת המדינה מבית המשפט העליון למחוק את העתירות, שכן אלו הוגשו בדרישה שהמשטרה תכריע האם לפתוח בחקירה. כעת, משהתקבלה הכרעה, דינן של העתירות להימחק, טוענת המדינה".

אורן פרסיקו, "העין השביעית", 14.9

דברים בשם אומרם

גזען עם קבלות: הפוסל במומו פסול

"השר לביטחון לאומי איתמר בן גביר ומפלגת עוצמה יהודית עתרו לוועדת הבחירות המרכזית בבקשה לפסול את רע"מ מהתמודדות בבחירות. בבקשה נטען כי המפלגה שוללת את קיומה של ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית ותומכת במאבק מזוין של מדינת אויב או ארגון טרור נגדה, ובזאת מפירה את סעיף 7א של חוק יסוד: הכנסת. על הבקשה חתום עו"ד זאב וולף, שמייצג את עוצמה יהודית ואת בן גביר בעתירות שהוגשו נגדם לוועדת הבחירות. וולף היה פעיל בתנועת כהנא חי, והורשע ברצח עם חוליה של ארבעה נערים שביצעה פיגוע בשוק הקצבים בירושלים ב-1992, לציון יום השנה לרצח מאיר כהנא. בפיגוע נהרג פלסטיני בן 65 ונפצעו שבעה אחרים, ווולף, אז בן 16, נשפט לעשר שנות מאסר".

הונתן ליס, "הארץ", 10.9

גזענים עם קבלות: כאן ובגרמניה

"התבטאות של אולריך זיגמונד, שמוביל את מפלגת הימין הקיצוני 'אלטרנטיבה לגרמניה' במדינת המחוז סקסוניה-אנהלט, הוסיפה לסערה הפוליטית בגרמניה סביב ניצחון המפלגה. זיגמונד עשוי להתמנות לראש ממשלת המחוז בעקבות הישגיה השבוע בבחירות לפרלמנט המקומי (כ-44% מהקולות). אם ימונה, זה יהיה תקדים היסטורי עבור המפלגה, שרוב הקשת הפוליטית בגרמניה מחרימה אותה באופן קבוע. זיגמונד נשאל על דיווח גרמני, שלפיו חברת 'אלביט' הישראלית מנהלת מו"מ להקמת מפעל במדינת המחוז, שייעודו ייצור נשק למטרות מקומיות. זיגמונד אמר כי 'איננו פוסלים באופן גורף ייצור ציוד צבאי, שכן מטבע הדברים נזדקק לכלים המתאימים להחזרה וגירוש עתידיים של מהגרים'". הוא אמר כי מדובר בסוגיה של ביטחון פנים.

אוריאל לוי, "דבר", 12.9

הבעלים של ארה"ב מחלק דיבידנד

"נשיא ארה"ב דונלד טראמפ הבטיח 5,000 דולר לכל אזרח, אם ינצח בבחירות, בנאום בוועידת בחירות האמצע של המפלגה הרפובליקנית בדאלאס. 'הנה ההבטחה שלי: אם הרפובליקנים ינצחו גם בבית הנבחרים וגם בסנאט של ארצות הברית - בשניהם, בזכות ההצלחה הכלכלית שלנו, ההצלחה הכלכלית האדירה שלנו, שכמוה לא הייתה בהיסטוריה, ובזכות העוצמה וההצלחה הכלכלית האדירות שלנו, אני מעניק דיבידנד של 5,000 דולר לכל אזרח בוגר בארצות הברית של אמריקה. ממש כמו שחברה מצליחה מחלקת מזומן לבעלי המניות שלה. ועליכם לבזבז את הכסף אך ורק בארה"ב'. נקרא לזה הדיבידנד של טראמפ, עכשיו כל מה שצריך זה לנצח, הכריז".

פיטר סמולר, "לה מונד", 10.9

מכתבים למערכת

סרטי סולידריות וזכויות אדם

על אף הזמנים הקשים, בפסטיבל סולידריות אנו מסכמים שנת פעילות מוצלחת וענפה. בשנה החולפת ערכנו עשרות הקרנות של סרטי זכויות אדם בפריפריה החברתית והגיאוגרפית בתמיכת ארגון מזון: תגובה יהודית לרעב. בנוסף, קיימנו חממת קולנוע חינוכית לבני ובנות נוער בכפר הברדאי הלא מוכר אל-זרנוג שבנגב בתמיכת האיחוד האירופי וארגון מזון. התוצרים של החממה יוצגו בהקרנת בכורה חגיגית בפסטיבל סולידריות הקרוב כחלק מתוכנית הפסטיבל!

בפתח השנה החדשה, אנחנו ממשיכים להיערך לפסטיבל שיתקיים השנה בפעם ה-14 בסנימטק תל אביב, בנצרת ובס'ח'נין בין ה-10 ל-19 בדצמבר. בפסטיבל נציג במשך עשרה ימים כ-80 סרטים עטורי פרסים מהפסטיבלים החשובים בעולם בצד תוכנייה ישראלית עשירה, מסגרות תחרותיות נושאות פרסים, פאנלים, הרצאות ומפגשים עם יוצרות ויוצרים ואירועים נוספים שיוקדשו לזכויות אדם. בנוסף נערוך השנה תוכנית עשירה במיוחד של אירועי תעשייה לצד כנס סולידריות לקולנוע, תרבות וזכויות אדם.

בשבועות אלה אנו מציינים כמה תאריכים סימבוליים: יום השלום הבינלאומי, שלוש שנים לטבח הנורא של 7 באוקטובר ולפרוץ המלחמה האכזרית בעזה, וכמובן ראש השנה ויום הכיפורים, ימים של סיכום והרהור אך גם של התחלה חדשה ומלאה תקווה.

סרטי הפסטיבל הקרוב יעסקו בכל הנושאים הללו: בשלום, בתקווה, במלחמות העכשוויות בעזה ובאוקראינה ובמלחמות עבר מסביב לעולם, בהמשך הכיבוש בגדה המערבית וכמובן – במאבקים אוניברסליים למען זכויות אדם. במיוחד בימים אלה, יעניק הפסטיבל הזדמנות ליהנות מקולנוע שאינו מציע רק אסקפזם, אלא גם דרך לעצור לדגע מהמרוץ היום-יומי, להישיר מבט אל המציאות, להקשיב לסיפורים של אחרים, ולדמיין עתיד טוב יותר.

דני וילנסקי, יפו

ניתן לשלוח מכתבים למערכת באמצעות הדוא"ל
zohaderekh@gmail.com

או לחיבת דואר 26205 ת"א-יפו 6126102

הפעם האחרונה בה נתניהו ראה סופרמרקט מבפנים: ביקור בסניף רשת קרפור, מאי 2023 (צילום: לע"מ)

יוקר המחיה: הנעלים הגדול בבחירות

הליכוד לא מציג חצוץ מ-2009

במפתיע, עושה הציבור בידי המונופולים הגדולים וממשלת הימין, בעיצומה של מלחמת הנצח, לא מוצא כל ביטוי במערכת הבחירות הרוויה השמצות והתקפות. מפלגת השלטון, הליכוד, גם לא עוסקת בסוגיות כלכליות וביוקר המחיה ואף לא הציגה מצע. זו מדיניות עקבית ארוכת שנים: הליכוד לא פרסמה מצע מאז בחירות 2009.

מפלגת "ישר!" בראשות גדי איזנקוט הציגה תוכנית כלכלית מפורטת בעלת אופי נאו-ליברלי בולט. בתוכנית מוצע "לבטל חסמי ייבוא ותקנים ייחודיים לישראל שאינם מוצדקים, לפתוח את השוק לייבוא מקביל". המצע גם כולל הבטחה "להפחית את מס ההכנסה לציבור העובד", מבלי לציין שכמחצית העובדים אינם משלמים מס הכנסה בגלל ששכרם נמוך מאוד. עוד רוצים ב"ישר!" לפלג את המעמד העובדים: "מתן עדיפות והטבות כלכליות (כמו סבסוד מעונות יום ותוכניות דיור) למי שנושא בנטל הביטחוני והכלכלי". גם "ביחד" של נפתלי בנט מציעה "תיעדוף מסיבי של הציבור העובד והמשרת במילואים באמצעות מתן עדיפות בהטבות דיור, חינוך, סבסוד מעונות יום והנחות מובנות בארנונה, בחשמל ובמים".

מפלגת "הדמוקרטים" בראשות יאיר גולן, החברה באינטרנציונל הסוציאליסטי(!), לא פרסמה מצע לקראת הבחירות לכנסת ה-26. עם זאת, המפלגה שהוקמה כאיחוד בין העבודה למרצ מפרסמת את עקרונות היסוד הראשיים באתר האינטרנט שלה. בין העקרונות: קידום חוק יסוד לחיזוק מעמדם של שומרי הסף, "שוויון מלא בנטל באמצעות מתווה גיוס לכולם" ו"הפעלת תחרות ציבורית בשבת במתכונת מצומצמת". אבל אין התייחסות לשאלות יוקר המחיה ועושה הצרכנים. ב"עקרונות היסוד" חסרה גם הדרישה להפסקת הכיבוש והמלחמה ותמיכה בהקמת מדינת פלסטינית עצמאית בצידה של ישראל.

יצוין שהליכוד והדמוקרטים לא לבד, שורה ארוכה של מפלגות המתמודדות בבחירות לא הציגו מצע או לא מתייחסות כלל ליוקר המחיה, ביניהן המפלגות החרדיות והרשימה המשותפת, שקלה בוחריה העיקריים הם עובדים ערבים ויהודים, רבים מהם משתכרים שכר נמוך במיוחד.

אפרים דויד

במהלך שלוש שנות המלחמה האחרונות (2024–2026), רשמו הוצאות המחיה בישראל עליות מחירים מתמשכות ומצטברות של למעלה מ-7%. מתחילת כהונת ממשלת הימין ב-2022 האמירו המחירים ב-11% במצטבר, כך חשף בנק ישראל בחודש שעבר.

את עליית המחירים הובילו בעיקר סעיפי הדיור והשכירות, המזון, התחבורה והטלת מיסים עקיפים בידי אותה ממשלה המתיימרת להילחם ביוקר. סעיף הדיור הוא בעל המשקל הכבד ביותר במדד, כ-25%. בשלוש השנים האחרונות מחירי השכירות זינקו משמעותית: נכון לאמצע 2026, דיירים המחדשים חוזה שכירות מתמודדים עם עלייה של 2.6%, בעוד ששוכרים חדשים חווים זינוק ממוצע של 4.4% במחיר הדיור לעומת 2025.

מחירי המזון עלו בשיעור מצטבר של כ-15% מאז תחילת כהונת הממשלה. למרות ירידות נקודתיות קלות שנרשמו בקיץ 2026 במזון ובריהוט, מוצרי יסוד וירקות טריים המשיכו להתיקר – עלייה של 2.9% רק בחודש שעבר. גם תעריפי התחבורה הציבורית היו חלק מגל ההתייקרות ורשמו שיא של כ-45% במצטבר בתוך פחות משנתיים. מחירה של נסיעה עירונית בסיסית, עד 15 ק"מ באוטובוס או ברכבת קלה, זינק מ-5.5 שקלים באמצע 2024 ל-8 שקלים כיום.

המלחמה והעובדים

סוגית יוקר המחיה מדאיגה עד מאוד את הבוחר. המכון הישראלי לדמוקרטיה בוחן סוגיה זו באופן שוטף. מ"מדד הקול הישראלי" שפורסם באוגוסט האחרון, עולה כי המצב הכלכלי ויוקר המחיה ניצבים כמניע הבחירה השני בחשיבותו בקרב המצביעים היהודים, ובמקום גבוה מאוד גם בקרב המצביעים הערבים, לאחר הדאגה הקיומית העמוקה בעקבות גל הרחיצות והפשע המשתולל ביישובים הערבים.

המכון אף פרסם ביוני שני מחקרי עומק שסיפקו תמונת מצב על מצבם הפיננסי של העובדים לאחר שנתיים וחצי של מלחמה ושבחן את "רמת האופטימיות הכלכלית" של כלל הציבור. מהסקר הראשון עולה כי יותר רבע מהעובדים בישראל דיווחו כי הכנסתם נפגעה באופן מתמשך ולא חזרה לרמתה לפני המלחמה. עוד נמצא כי יותר מרבע מהאזרחים נאלצו למשוך כספים מתוכניות חיסכון או לפתוח קרנות השתלמות מוקדם מהצפוי כדי לעמוד בהוצאות השוטפות ובתשלומי המשכנתא. ומה עם "האופטימיות"? לא משהו.

היועמ"שית תומכת בפסילת יו"ר בל"ד

בשורה ארוכה של גינויים מפורשים לפגיעה בחפים מפשע – יהודים כערכים – ובהם קריאות חוזרות ונשנות לפתרון מדיני המבוסס על עקרונות הצדק והשוויון לכולם", נכתב.

מחצית העובדים המקבלים שכר

נמוך ויתרו על שירותי בריאות

יותר ממחצית מבעלי ההכנסה הנמוכה בישראל, 57%, ויתרו בשנה האחרונה על שירותי בריאות או על תרופות שנוקדו להם, לעומת כ-30% בלבד מבעלי ההכנסה הגבוהה. כך עולה מסקר חדש שערכה בסוף יולי חברת גיאוקרטוגרפיה עבור עמותת רופאים לזכויות אדם (רל"א), בקרב מדגם ארצי מייצג של 800 יהודים וערבים.

עמותת רל"א עורכת מדי שנה סקר הבוחן את התנאים החברתיים שמעצבים את הבריאות בישראל. הסקר מצביע על ירידה בתחושת הביטחון במרחב הציבורי ובאמון במדינה, על עלייה במצוקה הנפשית ובוויתור על תרופות ושירותים, ועל פערים בכל המדדים על רקע מעמדי, מגדרי ולאומי.

בכלל האוכלוסייה, 42% מהמשיבים דיווחו שנמנעו או ויתרו על טיפול רפואי או על תרופה בשנה האחרונה, שיעור גבוה מזה שמדדה העמותה בסקרים קודמים. אלה שהכנסתם נמוכה דיווחו על עלות כספית גבוהה כחסם לקבלת טיפול בשיעור של כמעט פי שלושה מבעלי הכנסה גבוהה.

הוויתור על טיפול לא מסתכם באירוע חד-פעמי. מתוך מי שדיווחו שדפוסו ההתנהגות הבריאותית שלהם הורעו בשנה האחרונה, 22% מכלל הנשאלים, כמעט 37% ציינו במפורש פנייה לבדיקות, מעקבים או טיפולים כתחום שבו חלה ההרעה, בצד ירידה בפעילות גופנית (כ-47%) ובתזונה (כ-45%). כמו כן, כשניים מכל חמישה ממי שפנו לקופות החולים בשנה האחרונה בעקבות בעיה משמעותית דיווחו שקיבלו מענה בלתי מספק או לא קיבלו מענה כלל.

הפער המעמדי בא לידי ביטוי גם במצב הנפשי ובדרכי ההתמודדות עמו. 53% מהציבור דיווחו על מצוקה רגשית שפגעה בתפקוד בשנה האחרונה, כאשר בעלי הכנסה נמוכה חוו זאת בשיעור של 60%, לעומת 47% מבעלי ההכנסה הגבוהה, ובמצוקה תדירה הפער חריף עוד יותר.

כאמור, פערים ניכרים גם בתחושת הביטחון האישי. רק 23% מהציבור מרגישים בטוחים מאוד במרחב הציבורי, ירידה מכ-31% בסקר הקודם, כשהירידה מרוכזת כמעט כולה בקרב היהודים: מ-35% ל-25%. בקרב הערבים המצב חמור יותר: רק 9.7% מרגישים בטוחים מאוד, לעומת 42.5% שמרגישים לא כל כך בטוחים או לא בטוחים כלל, ובקרב גברים ערבים שיעור חוסר הביטחון מגיע ל-50%. מבין מי שחוו או היו עדים לאלימות בשנה האחרונה, כ-13% מכלל המדגם, יותר ממחצית דיווחו על אלימות פיזית ו-12% על אלימות מינית או הטרדה מינית. גם האמון במענה המדינה בתחום הביטחון האישי נמוך במיוחד: 47% מרגישים שהמדינה עושה מעט או לא עושה כלל בתגובה לצורכיהם.

בעקבות ממצאי הסקר נמסר מרל"א: "מערכת הבריאות הציבורית אמורה לצמצם אי-שוויון, אבל למעשה לא פעם היא מנציחה אותו. מי שסובלים וסובלות מהצטלבויות של מיקומי שוליים חווים את הפגיעה הכי קשה. מדיניות בריאות המצהירה על מחויבות לצמצום פערים ולשוויון בבריאות חייבת להביא את זה בחשבון".

בהודעה מטעם היועצת המשפטית לממשלה, גלי בהרב מיארה, שפורסמה בשלישי (22.9), נכתב כי היא אינה רואה בסיס משפטי לפסילת המפלגות והמועמדים שהוגשו נגדם בקשות, לבד מיו"ר בל"ד סמי אבו שחאדה.

בהרב מיארה ציינה כי "עניינו של המועמד סמי אבו שחאדה עולה לכאורה מן התשתית הראייתית – ובעיקר ממאמר שפרסם ב-8 באוקטובר 2023 – כי הביע תמיכה במאבק מזוין של ארגון טרור נגד מדינת ישראל". זאת, לקראת דיוני ועדת הבחירות המרכזית לכנסת בראשות השופט נעם סולברג בבקשה לפסילת רשימות ומועמדים.

יצוין שלבד מפסילתו של יו"ר בל"ד, תדון ועדת הבחירות גם בבקשות פסילה של רשימות ומועמדים וביניהם – של ח"כ עופר כסיף (חד"ש), הרשימה המשותפת, עוצמה יהודית, רע"מ והדמוקרטים. הדיונים יועברו בשידור חי.

גדי איזנקוט, יו"ר מפלגת ישר, הודיע אף הוא על תמיכה בפסילתו של אבו שחאדה. מטעם המפלגה נמסר: "יום אחרי הטבח, כשכבר היה ידוע על מאות נרצחים וחטופים, אבו שחאדה הגדיר את מתקפת חמאס 'אירוע היסטורי חשוב מבחינה צבאית, מדינית ואסטרטגית' – את הדברים האלה אי אפשר למחוק בפוסט הבהרה כמעט שלוש שנים אחר כך".

מחויב לשלום ולזכויות אדם

בבקשה לפסילת אבו שחאדה שהגישה מפלגת עוצמה יהודית נטען בין היתר כי ב-8 באוקטובר 2023 כתב: "אם עזה הקטנה והנצורה הצליחה לעשות זאת, אחרים יכולים לעשות זאת באופן יעיל ופשוט יותר". עוד נטען בבקשת הפסילה כי אבו שחאדה כינה את עמידתה של עזה "הישג אגדי".

בתגובה לבקשת הפסילה נטען מטעמו של אבו שחאדה כי הניסיון לייחס לו תמיכה באלימות כאמצעי לקידום אג'נדה פוליטית הוא נואל ומשולל בסיס, המנוגד לפועלו הפוליטי ולהצהרותיו השונות לאורך שנים. לדברי אבו שחאדה, הוא מחויב באופן עמוק לעקרונות האוניברסליים של זכויות אדם. בנוסף טען אבו שחאדה כי בסמיכות ל-7 באוקטובר ובהמשך לאורך המלחמה, הוא התבטא בשורה ארוכה של גינויים מפורשים לפגיעה בחפים מפשע – יהודים כערכים, וקרא לפתרון מדיני המבוסס על עקרונות הצדק והשוויון.

יו"ר הרשימה המשותפת, פרופ' יוסף ג'בארין, מסר: "כל המועמדים ברשימה שלנו, מהראשון ועד האחרון, מחויבים באופן חד-משמעי לערכים של צדק, שוויון, חירות ושלום. הרשימה המשותפת היא היחידה שמציבה ערכים אלה בלב העשייה והחזון הפוליטי שלה".

בתוך כך הגיש מרכז עדאלה לוועדת הבחירות המרכזית את תגובותיו בשמן של רע"מ, הרשימה המשותפת ובל"ד, וכן בשמן של סמי אבו שחאדה וח"כ עופר כסיף, לבקשות הפסילה שהוגשו נגד התמודדותם בבחירות לכנסת. בתגובה לבקשה לפסול את יו"ר מפלגת בל"ד אבו שחאדה נכתב כי הניסיון לייחס לאבו שחאדה תמיכה באלימות מנוגד לפועלו הפוליטי ולהצהרותיו השונות לאורך שנים, וכי המשיב מחויב "באופן עמוק לעקרונות האוניברסליים של זכויות אדם".

באשר לטענה כי תמיכתו של אבו שחאדה במדינת כל אזרחיה היא עילה לפסילה, צוין בתגובה כי הנושא נידון לא אחת בפני בית המשפט העליון ואבו שחאדה מחויב לכל ההצהרות וההתחייבויות של מנהיגי בל"ד שניתנו בפני בית המשפט העליון בעניין זה. "אבו שחאדה הדגיש את עמדתו בסמיכות ל-7 באוקטובר 2023 ובהמשך לאורך כל המלחמה,

אנשי רוח ודת נגד טרור המתנחלים

יהודים וערבים מפגינים ברחוב קפלן בתל-אביב נגד טרור המתנחלים בשטחים הכבושים, יולי 2026 (צילום: זו הדרך)

הירדן מדי יום. אין זה טרור של יחידים, בבחינת עשבים שוטים זוהי מדיניות מכוונת של כיבוש, אפרטהייד וטיהור אתני; מדיניות שנועדה לחסל כל פתרון של שלום, כל אפשרות של חיים בצוותא של יהודים ופלסטינים בארץ הזאת.

לדברי איילת לרמן "הטרור היהודי הוא פשע נגד בני אדם, וקורבנותיו הראשונים הם הפלסטינים: המשפחות שחיות בפחד, הילדים שנעצרים, הבתים שמוצתים, עצי הזית שנעקרים, הקהילות שמאוימות, הגברים, הנשים והילדים שנכלאים, נפצעים ונהרגים — ולעיתים גם נאלצים לראות כיצד מי שאמורים להגן על חסרי הישע מגבים את הפוגעים. ועלינו לומר זאת בפשטות: טרור הוא טרור. דגל אינו מטהר אותו. תפילה אינה מקדשת אותו. אידאולוגיה אינה הופכת אותו לצדק. כאשר מפעילים אימה כדי לכפות פחד, גירוש או כניעה — זהו טרור".

"האחריות שלנו אל מול הטרור היהודי אינה יכולה להסתכם בגינוי מצוקצק. היא דורשת מאיתנו לעמוד על הסף, לסרב לשתף פעולה עם המנגנון של הנישול, ולהתייצב לצד אלו המבקשים פשוט לחיות בביתם. כל עוד הנר דולק, אפשר להעביר ממנו אש חיה של התנגדות לאלומות ולנישול". כתבה מאיה שיינבין לבנון, מרצה לפילוסופיה וחינוך.

עוד באסופה, מאמרים מאת ערן רייס, מורה, מוזיקאי וחוקר תרבות; ראיפה חכרוש וכיפאיה מסארווי מ"רוח גלילית"; הפסיכולוגית הקלינית ד"ר קראן שוחט ושיר מאת הרבה ופעילת שלום שילה ויינברג.

שמואל אורניץ

כ־500 נשות ואנשי דת ורוח הצטרפו לקריאה לעצירת הטרור היהודי בשטחים הפלסטיניים הכבושים שפורסמה בתחילת החודש. החותמים הביעו "זעזוע מהמתרחש בגדה המערבית: ההרג, האלימות, הגירוש והגזל המתרחשים באופן יומיומי. התקיפות המבוצעות ע"י אזרחים ישראלים, בשם הדת היהודית, ועושות סמלים יהודיים וממלכתיים, מבוססות על תפיסות גזעניות והינן חלק ממדיניות ממשלתית הפועלת לגירוש פלסטינים מהגדה המערבית. הן מתרחשות בתמיכה ממסדית של הממשלה, צה"ל ומשטרת ישראל, אשר מעלימים עין, מגבים ולעיתים אף לוקחים חלק פעיל באלימות".

עוד התחייבו החותמים לפעול למען קידום של ערכים לפיהם "במקום תפיסה של חמדנות, השתלטות וסיפוח של שטחים — לפתח תפיסה שעל האדמה הזו יש מקום לשני העמים. במקום תפיסה של סיום סכסוכים באלימות תוך כדי הנצחה של שנאה ופגיעה — לפתח את ההבנה כי ניתן לסיים סכסוכים בדרכי שלום ולמצוא את הדרכים המעשיות לכך, ובמקום תפיסה של נפרדות ועליונות מבוססת על לאום ודת — טיפוח תפיסה של בסיס משותף שוויוני לכל בני האדם".

יוזמי המכתב החליטו לצעוד צעד נוסף בדרך זו ולפרסם אסופת מאמרים בעברית, בערבית ובאנגלית בכותרת "נשות ואנשי רוח ודת לעצירת הטרור היהודי" כי "אנחנו מאמינים שיש חשיבות גדולה להשמעת קול ברור אל מול האלימות והעוולות המתרחשים מדי יום". ועוד, "כאנשי ונשות דת ורוח, יש לנו השפעה בתוך הקהילות והציבורים שלנו — ויכולת להציב עמדה ערכית ומוסרית, להשמיע קול ולפעול לשינוי המציאות. למילים שלנו יש כוח, וכך גם למעשים שבאים בעקבותיהם". האסופה "מבקשת להמשיך ולהרחיב את הקול הזה. היא מביאה יחד מגוון קולות, מסורות ושפות רוחניות ודתיות, שמתכנסים סביב עמדה משותפת: התנגדות לאלימות ולטרור וקריאה לשלום, שוויון וצדק לכולן ולכולם".

את המאמר הראשון באסופה "רבנים, מה עשיתם היום כדי לעצור את הטרור היהודי?" כתבה מנהלת מרכז הזכויות בעמותה "קול רבני לזכויות אדם", הרבה סיגל אשר. הוא נפתח כך: "כאשר פורעים משתוללים בכפר, מסגד מוצת, כתובות שנאה מרוססות על קירותיו ותושבי כפר שלם מתעוררים אל תוך פחד, אין מדובר רק בעבירה פלילית. זהו ניסיון לערער את מרקם החיים, את חופש הדת, את כבוד האדם ואת האפשרות לחיים משותפים. כאשר מעשים כאלה חוזרים ונשנים בגדה המערבית, הם מחייבים לא רק אכיפה נחושה, אלא גם חשבון נפש מוסרי ומעשים, ובייחוד מצד מנהיגות דתית. דווקא משום שהטרור היהודי נעשה לעיתים בשם ערכים דתיים ובשפה של אמונה, האחריות של רבנים היא ייחודית".

אשת החינוך מירוחם, הרבנית לאה שקדיאל, סבורה כי "לאסוננו, החברה הישראלית היום מושקעת בתחזוקה מתמדת של טראומת רדיפתנו בגלות ושיאה בשואה, ומפנה את הטרואמה הלא מטופלת הזאת למדיניות של אלימות כלפי הפלסטינים, תוך חיקוי הגרועים שבאויבינו. במקום 'צבא הגנה לישראל' יש לנו צבא שמנהל מלחמות נקמה אכזרית תוך ביצוע פשעי מלחמה, פגיעה מתמשכת באזרחים לא מעורבים, כולל ילדים, בתי חולים, בתי תפילה ובתי ספר, בעזה ובלבנון ובאיראן. והנורא מכל, צבא זה מגן על מתנחלים טרוריסטים המתנכלים לפלסטינים ביהודה ובשומרון ובבקעת

המסר למורים: אסור להתכופף

המהומה הפגינה עשרות תלמידים בתוך בית הספר בקריאה נגדי: "יא בוגד, תתפטר". במאמצים רבים הושב הסדר על כנו, אולם באותם רגעים נסדקה הבועה של בית הספר. הפכנו זירה סוערת, חלק מהמציאות הישראלית השסועה. וכמו בחשך שבמשטרים הועבר אלי באותם ימים מסר לפיו יגיעו אף למפתן דלתי. האווירה האלימה שנוצרה בבית הספר היא חלק ממדיניות שיטתית שבמסגרתה ארגוני ימין קיצוניים ומסיתים מפעילים לחץ, בעידוד ובשיתוף פוליטיקאים, במטרה לייצר צנזורה במערכת החינוך ולהשתיק מורים ומנהלים שמתווגים כביקורתיים או כ"שמאלנים". נאלצתי לעמוד בפני מתקפה שקרית ובוזיה.

כך כתבה בימים האחרונים פסית שיח, חברת הקיבוץ הדתי מעלה גלבע, מנהלת תיכון לשעבר ומורה בהווה: "בעוד בבתי הספר הדתיים והחרדים מרשים לעצמם לדבר כמעט חופשי על פוליטיקה (מצד ימין כמובן), עמיתיהם בחינוך הממלכתי הולכים על ביצים". הגיעה העת לומר – אין סימטריה בין שני צדי המפה, לא רק במה שאפשר ומותר לומר אלא בכל הקשור למסעות הסתה נגד אנשי חינוך. הכיוון ברור וחד: מה שיש פה זו "רוח מפקד" המאפשרת את המשך המגמה האלימה הזו.

אומר זאת בקול צלול וברור – גם אם הרגעים אותם עברתי לא היו לי קלים, ותודה למעגל הרחב מאוד שתמך בי, לא עלתה בי להגע המחשבה לסור מדרכי החינוכית. דווקא ימים אלה הם הרגע בו כל מי שחפץ לחנך את בני הנוער לדמוקרטיה, לקום ולעשות מעשה. די להפקרת הזירה בפני גורמים לאומניים-גזעניים המפיצים מסרים שטוחים ורדודים. במאמרו "האדם הלוחם ומדינתו" טען פרופ' ישעיהו ליבוביץ כי גבורה פיזית בשדה הקרב נחותה ו"מפוקפקת" לעומת גבורה מוסרית-ערכית. לשיטתו, היכולת לעמוד לבד מול החברה, מול הקונצנזוס ומול מנגנוני המדינה מתוך חובה ערכית, דורשת תעצומות נפש גדולות ונדירות הרבה יותר מאשר להסתער בקרב יחד עם כולם. אסור לנו להתכופף! הניסיון להשתיק דיון ערכי עומד בסתירה לרוח הדמוקרטיה. מערכת חינוך שאינה נוגעת בסוגיות טעונות, מחשש להתנגדות, תאבד את תפקידה המרכזי בגידול אנשים חושבים, הומניסטיים, מוסריים.

ראוי להזכיר שוב ושוב כי מותר למורה או למנהל להשמיע את עמדתו ובלבד שהוא מאפשר לקולות אחרים להישמע, שהוא מייצר מרחב בטוח להשמעת מגוון של דעות. אך עלינו לשרטט גבולות לשיח החינוכי. לא הכל מותר. איש לא זכאי לכינויים פוגעניים כמו "בוגד" או "אויב". לא יתקיים דיון בעד ונגד רצח רבין, בשום דיון לא ייאמר "מוות לערבים" או "כל השמאלנים בוגדים". אין מקום להסתה, לגזענות, לקריאה לאלימות. ואם נער יאמר: "אבל ככה אני חושב..." יאמר לו שאין לכך מקום!

כולנו אוהבי המדינה. חובתנו לטפח חברה פלורליסטית, ומכבדת. עלינו לחסן את בני הנוער נגד גלי הגזענות הפושים בחברה. ביקורת עצמית אין משמעותה שלא אוהבים את המדינה אלא היא ביטוי לאחריות. עיסוק בערכים הוא עמוד השדרה שלנו כבני-אדם הומניסטיים, כיהודים.

אלדד פורת

מתוך דבריו בעצרת נגד ממשלת הימין שנערכה במרכז

חורב בחיפה, 5.9

המסר של התיכונים הוותיקים המתנגדים למלחמת הנצח על בניין ברחוב פרישמן בתל-אביב (צילום: מסרבות)

שלושים ושתיים שנים שימשתי כמורה, מחנך ומנהל במערכת החינוך הממלכתית. ב-8 השנים האחרונות ניהלתי את בית החינוך המשותף חוף הכרמל במעגן מיכאל. יחד עם הצוות החינוכי המסור, הצעדנו את בית הספר למקומות מרשימים של עשייה פדגוגית וערכית. הִתְלַטְטִי על סיום דרכי במערכת לא נבעה מהסערה הציבורית שעמדתי במרכז אלא מסיבות אישיות.

כמנהל בית הספר סברתי כי חובתנו כאנשי חינוך לחרוג מהמשימה של הוראת חומר לבגרות. אם חפצים אנו לחנך את דור העתיד להיות מעורב ואכפתי, עלינו לעודד שיח אקטואלי, להציב דילמות ערכיות שבלעדינו יתכן ורבים מהם לא ייחשפו אליהן כלל. על השיח לכבד כל עמדה, למעט עמדות גזעניות או הקוראות לאלימות. פרסמתי והפצתי לצוות החינוכי פינת אקטואליה שבועית שהתמקדה בשאלה מהותית עליה ניתנו שתי תשובות מנוגדות. כך נראה שיח פתוח ומאפשר, שיח דיאלוגי אמיתי.

אחת הפינות ששלחתי עסקה באלימות מתנחלים כלפי פלסטינים. התחלתי את הפינה בפסוק: "וַאֲהַבְתֶּם אֶת הָגֵר, כִּי גֵרִים הֵייתֶם בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם". המסר המקראי, המעניק יחס הוגן וחומל לזר, לגר ולחלש על בסיס הזיכרון ההיסטורי, זו היהדות בהתגלמותה. יום לאחר שנשלחה אותה פינה אקטואלית, מציאות בית הספר השתנתה באחת. לא שיח ביקורתי פתוח ומאפשר כפי ששאפתי לזמן, אלא סערה ציבורית גדולה ומכפישת.

זה התרחש כשדרך כלשהי הועברה הפינה המדוברת לערוץ 14. החל קמפיין ברשתות החברתיות שקרא לפיטורי. בית הספר היה כמרקחה. דלק של שנאה ותיעוב הופנה כלפי, התלמידים קיבלו רוח גבית לחצות כל גבול. בשיאה של

ד"ר ח'לדון אל-מלאח, תושב מחנה הפליטים ירמון, בהריסות ביתו (צילום: מוניקה סילרה / אוריינט 21)

סיפורו של רופא ששרד את המצור של אסד ואת דאעש התושבים שבים למחנה ירמון ההרוס

ההרס אכן גדול. 23 המבנים של אונר"א נהרסו או ניזוקו במהלך המלחמה. 16 בתי ספר, שלוש מרפאות, וכן מרכזים קהילתיים ומרכזי נוער – הכול הושמד בהפצצות ובדחפורים של אסד, יחד עם כ-72% משאר המבנים במחנה. מאז 2023, אונר"א שיקמה שני בתי ספר, מרפאה אחת ומספר מרחבים קהילתיים – מעט מדי בשביל להחזיר מראית עין של נורמליות למחנה הפליטים המרוסק.

המאמץ הקולקטיבי לשקם את המחנה

לדברי תושב המחנה, ד"ר ח'לדון אל-מלאח, רק בפברואר השנה החלו תנאי המחיה להשתפר באופן מוחשי. "יש מאמץ קולקטיבי לחזור לחיות בכבוד. הסיוע מהממשלה ומאונר"א הוא מינימלי: האנשים עצמם הם אלה שמתארגנים כדי לשקם את השירותים הבסיסיים". "זה היה הבית שלי. וכאן המרפאה שלי". מתאר הכירורג תוך שיטוט בין ההריסות. כאן הכל שומם, באזור זה שום בניין לא שרד את זוועות המלחמה ואת ההפצצות של צבא אסד.

משפחתו של ד"ר אל-מלאח מטנטורה, הכפר על חוף הים שלמרגלות הכרמל שהתפרסם בשל הטבח שביצעה בו חטיבת אלכסנדרוני ב-23 במאי 1948. אל-מלאח היה הרופא היחיד שנשאר בירמון בין השנים 2012 ל-2018. חמוש באזמלי מנתחים ובתחבושות גזה, ח'לדון תמך בקהילתו במשך השנים, לפני שנאלץ, באפריל 2018, לעזוב את המחנה ולעקור לאידליב. הוא עמד בפני סכנת מעצר בידי אנשי דאעש שכבשו את המחנה ושלטו בו בין 2016 ל-2018.

"במו עיניי ראיתי 188 בני אדם שמתו מרעב במהלך המצור של אסד", הוא מספר. "לא היה שום דבר לאכול, כלום. רבים הגיעו למצב שהם אכלו עשב מהשדות וחיות מחמד. לא היו מים, לא היה חשמל. לפעמים ניתחתי לאורו של מצת". הוא השיל קרוב ל-30 קילוגרמים ממשקלו, אך שרד. הוא אינו מספר הרבה על שלטון דאעש במחנה, אך מציין בקצרה כי נחטף ועונה במשך שבועיים ב-2016. הוא הואשם בהסתת התושבים האחרים נגד המדינה האסלאמית ובהיותו "כופר".

נמרוד עובד

דגל פלסטיני ודגל סורי מצוירים על השער המקבל את פני התושבים והמבקרים בכניסה למחנה הפליטים ירמון בדמשק. במשך עשרות שנים סימנה קשת זו את הכניסה ל"פלסטין הקטנה" בסוריה.

כעת נפתחת הקשת למרחב עצום של הריסות. אך למרות המבנים ההרוסים והרחובות הריקים, החיים חוזרים. במרחק כמה מטרים משם, אדם צובע מחדש את תריס הגלילה של חנותו שנפתחה לאחרונה, בעוד קבוצת פועלים שוקדת על שיקומו של בניין שניזוק. קצת רחוק יותר, ילדים משחקים ברחוב שעדיין עמוס בהריסות. כך מתארת כתבת השבועון הצרפתי המקוון "אוריינט 21", מוניקה סילרה, את הרושם הראשוני מהביקור שערכה בירמון.

כמעט ולא נותר איש

"במשך שנים רבות, כמעט שלא נותר כאן איש. לאחר המצור, הקרבות וההפצצות, אילץ צבאו של בשאר אל-אסד בשנת 2018 את אלפי התושבים האחרונים לנטוש את המחנה, ובכך הפך את בירת התפוצה הפלסטינית לעיר רפאים – סמל לעונש שנשקף לכל הטריטוריות שהתקוממו נגד המשטר", ציינה סילרה. לאחר יותר מחצי מיליון הרוגים ו-13 מיליון עקורים, סוריה נראית כמי שמתחילה לנשום מחדש מאז קריסת משטר אסד, וירמון יחד איתה.

במרחק שמונה קילומטרים מדמשק, מחנה פליטים זה, שהוקם ב-1957 על פני שטח של 2.1 קילומטרים רבועים, הפך עם השנים אחד מריאותיה הכלכליות המרכזיות של פריפריית הבירה הסורית. הוא שקק שווקים, פעילות מסחרית ובתי מלאכה שחיברו את האזור כולו. חיו בו יותר מ-160 אלף בני אדם – פליטים פלסטינים מצאצאי עקורי הנכבה וגם סורים.

אך 14 שנות מלחמה הפכו את המחנה לעיי חורבות. לאחר נפילת משטר אסד, חזרת התושבים נמצאת בתנופה מחודשת. לפי נתוני אונר"א, כ-15 אלף בני אדם שבו למחנה מאז פברואר 2025. אולם תושבים ופעילים טוענים כי המספר האמיתי כיום גבוה בהרבה, ומדברים על יותר מ-60 אלף בני אדם שחזרו לחיות ברחובותיו ההרוסים.

על הספר "המהפכה לא תשודר בטלוויזיה" בין טראמפיזם לתוכנית ריאליטי

שאת'ל ויליוס רוזנברג הוצאו להורג ב-1953 באשמת שווא של בגידה. כהן המקרטיסט היה ידוע בנכלוליותו, בשקריו ובמזימותיו. התלמיד טראמפ עלה על מורו כהן ומגיע לתפקיד שכהן רק היה יכול לחלום עליו. בסרט נראה טראמפ, יזם נדל"ן צעיר ולא כל כך מוצלח, חוכך בדעתו לראשונה לרוץ לנשיאות ארה"ב 30 שנים לפני שנבחר לתפקיד בפעם הראשונה ב-2016.

כוחה של המדיה החברתית

המדיה החברתית היא המסר של טראמפ. אין לו אידיאולוגיה מלבד האדרת עצמו וכספו. קשה לטעון כי טראמפ חבר בזרם הנוצרי הימני כמו סגנו ג'יי די ואנס, או כי הוא איש ימין קיצוני-פופוליסטי כמו יועצו האסטרטגי לשעבר סטיב באנון. אך אין זה משנה – הוא מקדם מדיניות ימין-קיצוני עקבית. מפלגות ימין קיצוני ערב מלחמת העולם השנייה רק יכלו לחלום על היקף החשיפה התקשורתית בה זוכה טראמפ ללא כל תיווך עיתונאי רציני.

הטראמפיזם הוא תוכנית ריאליטי חסרת תסריט, בלתי ניתנת לעצירה ומלאה יצרים של כוח, כבוד וכסף, במילותיו של שר התרבות מיקי זוהר. ככל שגדלה הפופולריות של טראמפ כך גם גדל הונו. טראמפ מספק את הסחורה לעיניהם המשתאות של מנהיגי מדינות המערב המשתהים. כהונתו היא ההצגה הטובה בעיר וטראמפ הוא הכוכב הראשי והבלתי מעורער שמעריציו נוהים אחריו. פוליטיקת הזהויות השמרנית של קמלה האריס והילרי קלינטון לא מציעה הנעה וסחף רגשי זהים לזה של הפוליטיקה הטראמפיסטית.

הטראמפיזם בקולנוע האמריקאי

גורביץ' כותב בפרק השביעי: "שני אלמנטים מרכזיים מייצגים את דימוי הטראמפיזם בתרבות: האלמנט הקומי והאלמנט הכוחני המבעית". לדעתו, פרק זה והפרק השמיני הם החלקים המשכנעים בספר. גורביץ' מוצא בארבעה סרטים אלה: "קרב רודף קרב" (2025) של פול תומס אנדרסון; "אדינגטון" (2025) של ארי אסטר; "משולש העצבות" (2022) של רובן אוסטלונד; ו"שמונת השנואים" (2015) של קוונטין טרנטינו ייצוגים שונים של אותה בעיה: שקיעת המערב ותרבות הדוניסטית וניהיליסטית של חברת הראווה השקועה בזוהר, בנוצץ ובמעורר רגשות.

"הסרט (קרב רודף קרב) הוא עדות קומית אפלה למציאות שאין לה תקנה: פוטנציאל הרוע האלים הגלום בטראמפיזם מתגלה כאן ללא פילטרים וללא מסכה" - כותב גורביץ' ולאחר מכן מסביר: "הסרט (משולש העצבות) שהתחיל כמופע ריאליטי על קץ הקפיטליזם, מסתיים במופע ראווה וברצח רומנטי מפוברק. הכל נשאר בסופו של דבר בתוך הסרט. שם חי כמובן, גם דונלד טראמפ". עודד יניס שטראוס משלים את התמונה בפרק העוסק בדונלד טראמפ ובמדיה החברתית. עבור גורביץ' כל אחד מהסרטים מייצג נופך אחר ומשלים של הטראמפיזם התרבותי שהמערב שקוע בו. בעיני שטראוס טראמפ כתופעה לא היה יכול להתקיים ללא ענקיות המדיה החברתית: הן כמו דלק המזין מפלצת.

זוהר אלון

ספרו החדש של חוקר התרבות דוד גורביץ' – "המהפכה לא תשודר בטלוויזיה" (הוצאת עברית) ממקם את הטראמפיזם כסמן של מגמת שינוי רחבה בתרבות המערבית שהתמכרה לתוכניות ריאליטי, לתרבות הממים, לתרבות הסלבריטאות ולספקטקל (חזיון מרהיב). את כל אלה ועוד טראמפ מייצג בסגנונו הבוטה, באמירותיו ובאובססיה שלו לתקשורת ההמונים, עמה הוא מקיים יחסי אהבה ושנאה. טראמפ עולב בכתבים ובערוצי התקשורת אך על מדיניותו דווקא מכריז ברשתות החברתיות. כך היה עם ההפצצות באיראן וגירוש המהגרים ממקסיקו.

המדיה החברתית היא פורקן לתודעה הטראמפיסטית, היא חסרת מרכז, וגבולות של אמת ושקר אינם חלים עליה. טראמפ יכול לטעון כי מהגרים אוכלים כלבים ותומכיו יאמינו לו ויבטאו את תמיכתם בשירות ההגירה האכזרי של טראמפ. המדיה החברתית מאפשרת לטראמפ לכתוב כל דבר העולה ברוחו, ובמובן מסוים דורסת את רעיון הדמוקרטיה במדינות המערב.

שם הספר, "המהפכה לא תשודר בטלוויזיה", מהדהד את שיר המחאה של המשורר וחלוץ מוזיקת ההיפ-הופ האפרו-אמריקאי גיל סקוט הרון שיצא לפני 50 שנים תחת אותו שם. השיר מזוהה עם תרבות המחאה שצמחה בארה"ב בשנים אלה ועם תנועות לשחרור שחורים כמו הפנתרים השחורים והתנועה לזכויות האזרח. אגב, פרד טראמפ, אביו של נשיא ארה"ב דונלד טראמפ, נעצר בהפגנה של הקו קלאס קלאן ב-1927. טראמפ הבן, כמובן, לא מעוניין בזכויות שחורים, יהודים, נשים או להט"ב. שירו של סקוט הרון נכנס בשנת 2005 לרשימת 500 השירים הטובים ביותר ולרשימת 100 שירי המחאה הטובים ביותר של מגזין המוזיקה הרולינג סטונס. אין ספק כי המהפכה הטראמפיסטית לא תשודר בטלוויזיה, אבל היא כן תשודר במדיה החברתית בשידור חי באינסטגרם, בטיק טוק, בפייסבוק וברשת X, שבעליה אילון מאסק הוא מגדולי תומכיו של טראמפ.

מתרבות הביטול לימין החדש

תרבות הביטול האמריקאית שצמחה ועלתה בקמפוסים בארה"ב בעשור הקודם העידה על שינוי דרסטי בתרבות הפוליטית האמריקאית ועל אובדן הדרך של רבים בשמאל האמריקאי. חברת הקונגרס האמריקאי אלכסנדרה אוקסיו-קורטז אמרה לאחרונה בראיון "ווק הראשון היה מטורף". בארבע מילים אוקסיו-קורטז סימנה הפרדה ברורה בין המאבק התרבותי בטראמפ בזמן כהונתו הראשונה והמאבק הסוציאליסטי-דמוקרטי המתגבש בתקופת כהונתו השנייה. שליח "ישראל היום" לארה"ב אור שקד סיכם את הריאיון עם אוקסיו-קורטז כך: "היא עדיין מגדירה את עצמה סוציאליסטית דמוקרטית, תומכת בביטוח בריאות ממשלתי לכולם, באיגודי עובדים חזקים, בשכר גבוה ובהשקעות אקלים בנוסח 'הניו דיל הירוק'. מועמדים נוספים בדמותה של אוקסיו-קורטז ניצחו לאחרונה בבחירות פנים מדינתיות בארה"ב."

בסרטו של עלי עבאסי "המתמחה" משנת 2024 מוצג המודל הפוליטי של טראמפ, עורך הדין רוי כהן, האחראי לכך

מעוז ינון ועזיז אבו-סארה על רקע חומת האפרטהייד בירושלים המזרחית (צילום מתוך הסרט "שלום 2030")

פסטיבל חיפה: שלושה סרטים מומלצים

בחייה ולמאבקים המהפכניים שהובילה לאורך השנים למען שוויון לנשים, צדק חברתי וקידום השלום.

יוסי אבו

הספרייה הסוציאליסטית המקוונת שבה לפעילות

"הספרייה הסוציאליסטית" המקוונת בשפה העברית שבה באחרונה לפעילות ואף נוספו בה כותרים חדשים רבים – בהם כתבי מנהיג מהפכת אוקטובר ו"א לנין. זאת, לאחר שלפני שנתיים הורדו מן המסך מרבית הספרים שפורסמו במשך השנים.

ההורדה בוצעה בעקבות פניה של הוצאות ספרים, ובראשן – הקיבוץ המאוחד-ספריית פועלים, המאגדת שתי הוצאות הספרים בהן יצאו רוב הספרים הסוציאליסטיים בעברית. הוצאת אלה הן בעלות זכויות היוצרים על הספרים. אז, מסר מייסד "הספרייה הסוציאליסטית", רענן שמש פורשנר: "האוסף בעיקרו הוא של ספרים ישנים מאוד. רובם המוחלט לא נמכר וחלקם ממש בסכנת היעלמות. לא העליתי בדעתי שיכולה להיות בעבודה זו פגיעה כלשהי בהוצאות".

באחרונה עדכן שמש פורשנר על שובה לפעילות מלאה של הספרייה. "השיח עם עובדות ומנהלות ההוצאה היה פורה, חיובי ומשמח, ומהתחלה היה ברור שלכולנו יש רצון להנגיש מחדש לקריאה ספרים ישנים שאזלו לפני עשרות שנים".

לקראת ההשקה המחודשת של הספרייה, הועלו 13 ספרים וחוברות נוספים בשיתוף פעולה עם המדור העברי של ארכיון האינטרנט המרקסיסטי הבינלאומי. ביניהם: ספר של גיאורגי דימיטרוב "במאבק נגד הפאשיזם והמלחמה"; ו.א. לנין "על השאלה הלאומית"; "זו הדרך" - 50 שנה: גיליון יובל מיוחד; "זו הדרך" - 60 שנה: גיליון מיוחד; מאו טסה-טונג, "ממשנתו של מאו"; "המפלגה הקומוניסטית הישראלית - 60 שנות מאבק"; "עזה - ספר שחור על הכיבוש: תעודות ועדויות"; ו"כפר קאסם 1956-1976".

הספרייה הסוציאליסטית:

www.facebook.com/hebrew.socialism

מבחר עשיר של סרטים מקומיים וזרים יוקרן בפסטיבל הבינלאומי בחיפה ה-42 שיתקיים מהשבת הקרובה, 26 בספטמבר, עד שבת 3 באוקטובר. הסרטים יוקרנו בחמישה אולמות לאורך ימי הפסטיבל, מהבוקר ועד חצות. יצוין שבפסטיבל יתקיימו הקרנות בכורה בישראל של סרטים חדשים מאת בימאים בולטים בקולנוע העולמי. מתוך שפע הסרטים הראויים לצפייה, ממליצה מערכת "זו הדרך" על שלוש יצירות ישראליות.

שלום 2030: סרט תיעודי בבימויו של אורי לוי, המשתתף בתחרות הקולנוע הישראלי בפסטיבל. הוא עוקב אחר מעוז ינון, שאיבד את שני הוריו (בלה ומני ינון) בנתיב העשרה בטבח 7 באוקטובר. במקום לשקוע בייאוש, מעוז בוחר להפוך את האבל האישי למאבק נחוש נגד הכיבוש ולמען השלום. אל מסעו מצטרף עזיז אבו-סארה, פלסטיני מירושלים המזרחית שחווה אף הוא אובדן משפחתי. יחד, השניים מציבים לעצמם יעד שאפתני במיוחד: להשיג שלום באזור עד שנת 2030.

פנתר כפול: סרט דרמת פשע פוליטי-עלילתי-תקופתי בבימויו של מרקו כרמל, שנכתב בשיתוף עם יואב שושן גושן. גם סרט זה משתתף בתחרות הרשמית לקולנוע הישראלי בפסטיבל. זהו סיפורו האמיתי של יעקב אלבז – עבריין ירושלמי שבשנות ה-70 גויס בידי המשטרה כחפרפרת וחדר לתנועת "הפנתרים השחורים" במטרה לפורר אותה. אלא שככל שאלבז מעביר מידע למפעיליו, הוא נשאב עמוק יותר לתוך התנועה. הוא צומח להיות אחד ממנהיגי המובילים ומפתח הזדהות עמוקה עם חבריו החדשים ועם מטרות המחאה החברתית-מזרחית. בעקבות כך, הוא נקלע למשחק כפול ומסוכן המאיים להחריב את חייו. השחקנים הראשיים הם יעקב זדה דניאל, אבי אברומי, אלי מנשה, ג'ודית מרגי ונועם שנהב.

אליס: הסרט הנושא את השם "אליס" בפסטיבל הוא "אליס, שיחות אחרונות". זהו סרט תיעודי בבימויה של נורית יעקבס-ינון ובהפקת אביגיל שפרבר. הסרט מציג דיוקן קולנועי אינטימי של פרופ' אליס שלוי, ממובילות הפמיניזם הדתי והכלל הישראלי, שהלכה לעולמה בשנת 2023. היצירה מלווה ומתעדת את שנת חייה האחרונה בצד חזרה לתחנות המרכזיות

אין עצורים בתקיפות המתנחלים

ביום שני דיווחה סוכנות וואפא כי מתנחלים פשטו על פאתי הכפר אבו פלאח, וכי כוחות צבא ירו לעבר תושבי המקום שניסו להדוף את המתנחלים. בקרבת הכפר אבו פלאח, בשטח B, הוקמו כמה מאחזים בלתי חוקיים, דבר שהגביר לאחרונה את תדירות העימותים באזור.

בנוסף מתנחלים תקפו רכב ואת נהגו באזור ואדי עמאר, סמוך לעיירה תורמוס עיא, שמצפון-מזרח לרמאללה. עוד נמסר כי המתנחלים ריססו גז פלפל לעבר כמה צעירים שניסו להגיע למקום. התקיפה גרמה למתיחות באזור, ובמקביל נשמעו קריאות לתושבים להגיע למקום, על רקע חשש מפני תקיפות נוספות של מתנחלים.

מתנחלים חמושים ניסו לפרוץ לביתו של מנהל בית הספר בתורמוס עיא, מוחמד עארף מוסלם, בין הכפרים אל-מועייר ודומא, בין רמאללה לשכם.

בצד זאת פלשו מתנחלים בשני (21.9) לשולי הכפר דיר אבו משעל, מצפון-מערב לרמאללה, בליווי כוחות הכיבוש. תושבים מסרו כי המתנחלים חסמו את אחד הכבישים המובילים לכפר ומנעו מהתושבים לעבור בו. בתקרית נוספת יידו מתנחלים אבנים לעבר כלי רכב פלסטיניים בכביש העובר במישור מרג' סיע, בין הכפרים אל-מועייר ואבו פלאח מצפון-מזרח לרמאללה. המתנחלים גם התנגשו באחד מכלי הרכב וגרמו לו נזק.

שורה ארוכה של תקיפות מתנחלים נרשמה השבוע בגדה המערבית, לרבות במהלך יום כיפור. ביום שלישי תקפו מתנחלים ארבעה אזרחים בעיירה עקרה, מדרום לשכם. תושבים מסרו כי המתנחלים היכו קשות ארבעה מבני משפחת קסקוס וגרמו להם חבלות ופצעים. עוד נמסר כי המתנחלים ירו באוויר כדי לאיים על אזרחים ולמנוע מהם להתקרב לאזור. בנוסף, מתנחלים תקפו את העיירה מזרעה א-שרקיה, ממזרח לרמאללה, בשעות הבוקר המוקדמות. דובר העירייה מסר כי למעלה מ-200 מתנחלים, בחסות חיילי הכיבוש, תקפו את פאתי העיירה וניפצו כלי רכב ובתים, עד שתושבים מקומיים התעמתו איתם ואילצו אותם לעזוב. עם זאת, נגרם נזק ליותר מארבעה כלי רכב ולשני בתים. מתנחלים גם גנבו ראשי צאן מכפר סילוואד.

מתנחלים עקרו עצי זית בעיירה נעלין, ממערב לרמאללה. שישה דחפורים השייכים למתנחלים עקרו עשרות עצי זית במערב העיירה. לדברי התושבים, האזור שבו מתבצעות עבודות החריש והפינוי מאוים בהשתלטות לצורך הרחבת ההתנחלויות. עוד נמסר כי לפני כשבוע בוצעו באזור כמה עבודות חריש, שבמהלכן נפרצה גם דרך, ולפני כמה ימים עקרו מתנחלים עשרות עצי זית נוספים ממערב לעיירה.

השבוע לפי איתי בנימיני

עורך 'קר, מצטער לא העירו אותי'
לא תהיה קריקטורה השבוע

הרשימה המשותפת

חוג בית בירושלים

עם ח"כ עופר כסיף ואורלי נוי

יום חמישי 24.9 | 20:00 | ירושלים

חוג בית ברמת השרון

עם ח"כ עופר כסיף ואורלי נוי

יום שני 28.9 | 19:00 | סניף חד"ש השרון

אירוע השקת הרשימה בת"א - יפו

יום שני 5.10 | 19:00 | FOMA

פרטים והרשמה דרך עמודי הרשימה המשותפת

חד"ש סטודנטים

מחנה הסטודנטים לזכרו של עיסאם מח'ול

3-2.10 | גבעת חביבה - ההשתתפות מותנית בהרשמה מראש

זה הדירן
ZOH HADEREKH
קול שמאלי מהשטח

zoha.org.il